

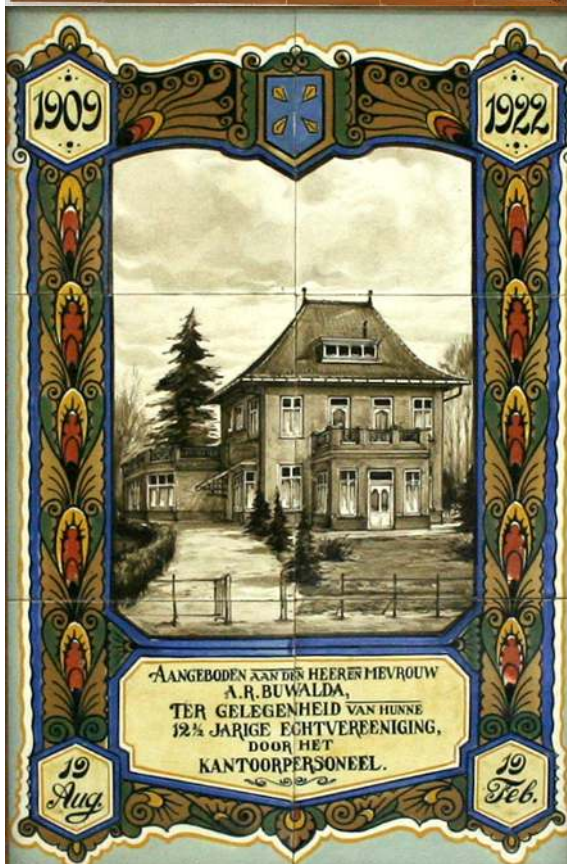
Keramisch Museum Goedewaagen

Plateelbakkerij Delft, Hilversum,
gelegenheidstableaus, 1910-1923

Kort na 1900 werd het een rage. Jubilerende fabrikanten, verzekeraars, winkels en bestuursorganisaties lieten bij de grote faïence- en plateelfabrieken tegeltableaus schilderen. Naast Porceleyne Fles en Rozenburg waren de uitvoerders vooral de Amsterdamse tegelbakkerij De Distel en de Hilversumse Plateelbakkerij Delft. Beide fabrieken richtten zich vooral op ondernemers in de hoofdstad. Als fabrikant genoot De Distel al snel grote reputatie, ook al door haar veelvuldige deelname aan exposities in binnen- en buitenland. De PBD was naar buiten toe niet zo actief. Niet voor niets is sprake van een 'vergeten fabriek'. Zeker voor de gelegenheidstableaus lijkt dit niet terecht. Tableaus in de collectie van het Nederlands Tegelmuseum en sinds vorig jaar ook het Keramisch Museum Goedewaagen illustreren de kwaliteiten van deze gelegenheidstableaus.

Het museum prijst zich gelukkig met een ruimhartig verleend bruikleen van de collectie Meentwijck, een verzameling die ook veel in olieverf geschilderde stadsgezichten bergt. De collectie Meentwijck bevat relatief veel van dat soort tableaus van de Hilversumse plateelbakkerij. De hiernaast afgebeelde tableaus geven een goed beeld van compositorische opzet van deze gelegenheidstableaus. Centraal staat steeds een in de onderglazuur schildertechniek uitgevoerd gezicht op één of meer panden. De architectuur werd vaak bijna fotografisch precies in sepia op de biscuitscherf geschilderd. Door een tweedeling van het vlak kon de bedrijfsontwikkeling in de betrokken periode ook gevisualiseerd worden, zie foto 3 met het tableau van Korsten uit 1923.

Intrigerend is ook de ontwikkeling van de bordure. Aanvankelijk werd deze gedecoreerde rand ook in onderglazuur schildertechniek geschilderd. Vanaf circa 1920 werd de bordure bij de PBD in emailleverf nabrand-techniek gedecoreerd. De vormgeving ademt de geest van de Art Déco uit; de decoratie ligt er bij wijze van spreken op. Vermoedelijk was Nico Oosterhoff, in mei 1902 als Delfts Blauw-schilder in dienst gekomen, de ontwerper en uitvoerende schilder.

PBD, tegeltableaus, 1910-1923, coll. Meentwijck